

Bager A. C. Dragsbeck, Nørregade 9

Bent Christensen

I årene 1890-1916 var A. C. Dragsbeck bagermester i Thisted. Hans livsforløb er kortlagt af Bent Christensen, der er gift med et barnebarn. Redaktionen har fået lov til at plukke i familiesagaen.

I Skanderborg kunne man i juni 1930 læse følgende notits i den lokale avis:

Et haardt ramt Hjem

Rentier Dragsbeck, Skanderborg, havde forleden den Sorg at miste sin Hustru, der døde efter lang Tids Sygdom. Dragsbecks første Hustru døde for en Del Aar siden. Der var i første Ægteskab 11 Børn, af hvilke 8 er døde. Den stærkt prøvede Mand har saaledes i Løbet af en ikke særlig lang Aarrække fulgt sin første og anden Hustru og otte Børn til Graven.

A. C. Dragsbeck døde to år senere. Af dødsannoncen fremgår det, at begravelsen skal foregå i Thisted den 10. oktober 1932. Der var med andre ord stærke bånd, der knyttede forbindelsen til Thy - ikke mindst et løfte til den afdødes første hustru.

Anders og Maren Kathrine

I Klitmøller blev skibsfører Christen Andersen Dragsbeck og hustru Ane Marie Christensdatter Odde den 30. december 1861 forældre til en dreng, der blev døbt Anders Christensen Dragsbeck. Det var deres andet barn, men senere kom der yderligere fem. Han var den første søn, derfor baserede de opdragelsen på, at han skulle efterfølge faderen.

Dødsannonce for A. C. Dragsbeck. Denne stavemåde er konsekvent fastholdt her i artiklen, selv om familienavnet i andre annoncer ofte skrives Dragsbæk.

Efter konfirmationen i Vester Vandet kirke kom Anders da også ud at sejle, men havets udfordringer inspirerede ikke den unge Dragsbeck. Under en landgang i Skotland afmønstrede han og forlod søfarten til fordel for en læreplads som bager. Som udlært bagersvend returnerede han til Danmark i 1889 og medbragte en pæn kapital, der finansierede købet af ejendommen Nørregade nr. 9 i Thisted. Han erhvervede borgerskab som bager og kunne begynde indretning af forretning og bageri.

En ung frøken passerede dagligt hans forretning. Det var Maren Kathrine Møller Brandi, der var datter af murer Jens Møller Brandi og Else Marie Henriksen. Hun var den ældste af seks børn, født den 18. oktober 1864 i Vestervig, hvor familien boede, før den flyttede ind i Nørregade.

Efter skoleafslutningen og konfirmationen i Thisted kirke begyndte Maren Kathrine som „hoteljomfru” på

Hotel Thy i Storegade. Hotellet var i 1877 blevet overtaget af Staffan Poulsen. Maren Kathrine havde arvet moderens gode forstand og evne til at analysere en situation. Som tiden forløb, høstede hun fordel af at ændre arbejdsgangen på hotellet. Det imponerede hotelejer Poulsen og frue, og de kontaktede forældrene for at udtrykke deres tilfredshed.

Få måneder efter Anders Dragsbecks ankomst til Thisted kunne han meddele sin forlovelse med Maren Kathrine. Hun modtog et lille sølvur, som han havde købt hos urmager N. Andersen i Vestergade.

Christen Andersen Dragsbeck 1831-1904 og Ane Marie Christensdatter Odde 1833-1920.

Anders Dragsbeck som ung bagersvend.

Tirsdag den 1. april 1890 dannede Thisted kirke rammen om vielsen af hoteljomfru Maren Kathrine Møller Brandi og bager Anders Christensen Dragsbeck. Brylluppet fandt i øvrigt sted samme dato som åbningen af forretningen.

På Hotel Thy blev bryllupsfesten holdt af hotelejer Poulsen og frue, det var deres gave. De havde udsendt invitationer til brudeparret og deres otte gæster. En hvid stofserviet, med broderede initialer KD (Kathrine Dragsbeck), lå ved hver af de tolv kuverter.

Åbningen af bagerforretningen var selvfølgelig et samtaleemne i Nørregade. Bageren vidste de ikke så meget om, men Maren Kathrine var kendt som en imødekommende personlighed. Hun passede forretningen og plejede en voksende kundekreds. Kunderne kunne også følge med i den glædelige begivenhed, der ventede.

Søndag den 12. april 1891 berigede Maren Kathrine sin mand med en datter, der blev døbt Anna Marie Dragsbeck. I hurtig rækkefølge kom der herefter

yderligere ti børn i ægteskabet. Selv om dødeligheden dengang var større end i dag, blev familien Dragsbeck hårdt ramt. Af de 11 børn blev kun 3 så gamle, at de selv stiftede familie. De er afmærket med * i Inedenstående liste:

Anna Marie Dragsbeck *
12. 04. 1891 - 02.09.1969
Else Marie Dragsbeck
26. 04. 1892 - 04.01.1910

Christen Andersen Dragsbeck
16.05 1893 - 19. 01. 1894
Christine Jensine Dragsbeck
06.12. 1894 - 10. 04. 1905
Christian Andersen Dragsbeck
21.09. 1896-31.03.1916
Jens Møller Dragsbeck
26.07. 1898- 17.08 1898
Ingeborg Chathrine Dragsbeck
07. 10. 1899- 17.12. 1923
Agnes Margrethe Dragsbeck
12. 07. 1901 - 13.11. 1917
Jens Gunnar Dragsbeck *
13.11. 1902 - 19.02 1966
Ellen Dorthea Dragsbeck *
07.07. 1904 - 28. 07. 1981
Niels Harald Dragsbeck
14.10. 1906 - 09. 02. 1907

Træk af familielivet i Nørregade

I midten af 1890'erne begyndte bager Dragsbeck at bringe varer ud til kunderne. Ordningen blev godt modtaget, og der blev snart anskaffet en brødvogn og ansat en mand til at køre med den. Et rullende brødsalg var en realitet. Senere blev ordningen afløst af faste brøudsalg. Samtidigt begyndte bager Dragsbeck at komponere nye opskrifter. Det medførte finere deje og anderledes brød.

Maren Kathrine Brandi som ung pige.

Else Marie Brandi, f. Henriksen, kaldet Bedste Brandi 1839-1910.

Både i Nørregade og på udsalgsstederne var der et stigende salg, og omkring århundredskiftet blev der ansat en bagersvend og en bagerjomfru i bageriet og en bagerjomfru til forretningen. Et par år senere blev der yderligere ansat en bagersvend og en karl, så der nu var en bemanning på fem personer i bageriet.

Maren Kathrines forældre, Else Marie og Jens Brandi, gik dagligt over Nørregade for at give en hjælpende hånd med i nr. 9. Efter at Else Marie blev enke i 1894, blev hun af alle kaldt „Bedste Brandi” og fortsatte med at være en uvurderlig hjælp for sin datter og svigersøn.

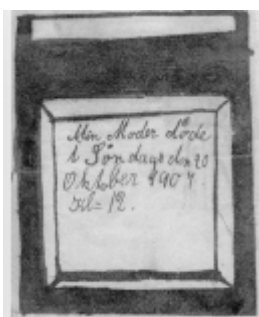
Også til Anders Dragsbecks forældre i Klitmøller var der god kontakt. Det kom især Anders og Maren Kathrines ældste datter Anna Marie til gode. Da hun senere skulle blive min svigermor, har jeg derfor hørt en del om bedsteforældrene,

Ane Marie og Christen Dragsbeck. De havde overtaget deres hjem efter hans far, Anders Christensen Dragsbeck, der var født 1804 i Klitmøller og omkom 50 år senere på en rejse til England.

Anna Marie var kun syv år, da hun første gang tilbragte en sommer hos bedsteforældrene. Det blev hun så glad for,

at hun også det følgende år bad om at tilbringe sommeren i Klitmøller. Den første sommer så bedsteforældrene, hvor svært Anna Marie havde det. Hun sov sammen med bedstemoderen i alkoven, og en aften inden aftenbønnen fik bedstemoderen hende til at give tankerne ord. Det gav hende en sjælelig ro, og hun følte en særlig glæde, da de bad morgenbønnen ved bordet.

A. C. Dragsbecks butikskladde, hvor kundernes gæld blev noteret. Thisted Museum.

Den 11-årige Christians sidste hilsen til sin mor.

Bryllupsbillede 1908 af Anders Christensen Dragsbeck og Maren Petrine Jepsen.

Anders: „Sammen skal vi hvile i det hvide kapel.” Og sådan blev det. Maren Kathrine blev på vestre kirkegård nedsat i et, af hvide kakler, muret kapel med plads til to kister.

Bedste Brandi døde tre år senere i en alder af 72 år.

Opbrud

Allerede da Anders og Maren Kathrine mistede deres første barn, gav troen dem håbet. Efter hendes død fandt Anders glæde i at deltage ved møderne i Indre Mission. Ved missionens forårsstævne i 1908, med deltagelse fra andre byer, fordelte stævneledelsen de mange deltagere i mindre grupper. På den måde kom Anders til at kende købmand Morten Jepsen, hans hustru Mariane og deres døtre Maren Petrine og Sara.

Efter stævnet kom Anders til bibellæsning i købmandens hjem i Nørregade. Han måtte dog konstatere,

Bedstemoderen havde et stort talent for talbehandling. Hun afregnede mange af fiskerskippernes fangster og passede deres regnskaber. Som følge deraf kom der mange skippere til hendes hus. Det havde stor interesse for Anna Marie. Hun nød deres opmærksomhed og lyttede til de mange beretninger.

Anna Marie havde ondt af sin mor. De sidste fødsler ændrede hende. Anna Marie skrev til sin moster og morbror i Amerika og beklagede sig på moderens vegne. Børnene var dejlige, og alle var glade for dem, skrev hun, men hendes mor virkede ulykkelig.

I 1906 var Maren Kathrine igen gravid, og kræfterne tillod ikke, at hun kom ud af sengen. Efter fødslen i oktober var hun så svag, at Bedste Brandi måtte hjælpe hende med alt, og for familien blev tiden en prøvelse. Den nyfødte døde i februar 1907.

Søndag den 20. oktober 1907 måtte en sørgende familie tage afsked med en datter, mor og hustru. Bedste Brandi sad ved Maren Kathrines dødsleje og hørte sin datters sidste ord til

at det ikke kun var bibelen, der fangede hans opmærksomhed. Petrine, der havde hans mindre børn i søndagsskolen, gjorde indtryk på ham. Hun var 40 år og arbejdede på apoteket i Thisted, men boede hjemme. Med sin venlige og varme udstråling vandt hun børnene for sig, og den 18. august 1908 blev Anders og Petrine gift i Thisted kirke.

Sådan så Nørregade ud omkring det tidspunkt, da A. C. Dragsbeck forlod byen (1916). Nummer 9 er huset til højre med kringlen.

Nørregade 9 i 1904. Fra venstre er det Ingeborg Chatrine, bagerjomfru, barnepige med Jens Gunnar på armen, Christine Jensine, Christian, Agnes Margrethe, Bedste Brandt, Else Marie og Anna Marie. I døren Maren Kathrine og Anders Dragsbeck. Til højre for døren ses en mestersvend, en bagersvend og to bagerikarle.

I 1914 blev sønnen Christian 18 år, og hans læretid som bager var udstået. Det var meningen, at han skulle inddrages i driften af bageriet for senere at overtage det. Den 1. april 1915 holdt A. C. Dragsbeck sit forretningsjubilæum, men i slutningen af 1915 blev Christian imidlertid ramt af sygdom, og et halvt år senere sad Anders ved hans bære i kapellet på vestre kirkegård. Nedbøjet af sorg besluttede han at forlade sit bageri og forretning.

Ved det førømtalte forårsstævne havde såvel Anders som Petrine knyttet venskab med folk fra Skanderborg. Efter sønnens død kom der nu bud fra Indre Mission i Skanderborg om, at et hus i Skanderup stod tomt og klar til indflytning. A. C. Dragsbeck solgte hus og forretning og rejste fra Thisted i 1916.

Familien Dragsbeck indrettede sig i villa „Fredely” i Nørregade vis-a-vis Skanderup kirke. Det var et naturskønt område med have ned til Skanderborg sø. Her fik Anders nogle gode stunder, bl.a. med at passe sit hønsehus.

Flytningen indbar dog ikke, at de familiemæssige tab ophørte. Året efter flytningen døde Agnes Margrethe kun 16 år gammel, og i 1923 døde Ingeborg Chathrine i København i en alder af 24. Begge blev de begravet på Skanderup kirkegård.

De tre overlevende børn var dog efterhånden kommet godt i vej. Anna Marie blev i 1923 gift med bagersvend Lauritz Haslund Handest. Året efter kom deres eneste barn, Kirsten, til verden. I 1933 købte de en bagerforretning i Horsens. Her faldt de dog ikke til, og de vendte tilbage til hovedstaden. De etablerede sig i Victor Bendixgade 3 og fra 1940 i Vanløse. Lauritz døde allerede i 1944, og Anna Marie solgte forretningen og flyttede med Kirsten til Frederiksberg.

Jens Gunnar kom i lære som bogbinder i Skanderborg. I 1933 blev han gift i Assens med Anna Hansine Christiansen, der lever endnu. To år senere blev han som sine søskende ramt af en lungesygdom. Han blev dog rask igen efter at have fået fjernet den ene lunge, og med Anna Hansines hjælp opbyggede han et mindre bogbinderværksted i Assens.

Ellen Dorthea fik i sit første ægteskab 3 børn med Søren Sørensen. Ægteskabet blev opløst, og hun blev gift 2. gang i 1933 med møbelsnedker Henry Hørberg. De købte hus i Viby ved Århus, hvor han indrettede værksted i kælderens. Ægteparret flyttede i 1964 til Frederikshavn, hvor han fortsatte sit virke som møbelsnedker indtil kort før sin død i 1979.

Efter Petrines død fik A. C. Dragsbeck en husbestyrerinde. I slutningen af 1931 flyttede de til Møllegade, hvor han fejrede sin 70-års fødselsdag. Her sad han i sommeren 1932 og udfærdigede en liste over sine kære, de fleste af dem kunne han forsyne med en dødsdato.

(Kilde: Historisk Årbog for Thy og Vester Hanherred 1998, side 101-107).